

15 november 2020 Maranathakerk 2e zondag Voleinding

Ezechiël 43:11-17 Matteüs 25:31-46

Gemeente van Jezus Christus,

vandaag is het de op een na laatste zondag van het kerkelijk jaar, de tweede van de drie zondagen van de voleinding. Stevige lezingen staan er dan vanouds op het programma.

November is de maand van de ongemakkelijke teksten, over het eind van de tijd. We zien het niet graag, dat beeld van die twee groepen, uit elkaar gehaald, zij wel en zij niet.

We kunnen ook zeggen: vandaag is het de zondag van de goede Herder.

Ezechiël de profeet wordt aangesproken door wie zich bekend maakt als de Ene, Heer. Hij moet spreken van diens ontferming over mensen van Israel, de kudde, mijn kudde, klinkt het, herhaald. Weiden zal Hij zijn kudde, zoeken, en helen, er klinkt zachtheid en zorg. Maar dat is niet het hele verhaal. De wolf is immers helemaal niet blij met een goede herder. De profeet moet een zware aanklacht uitspreken tegen de herders die alleen zichzelf hoeden. Het herderschap wordt hen ontnomen. En ook onderling, binnen in de kudde wordt orde op zaken gesteld. De profetenlezing eindigt met scheiding, met uit elkaar halen van wie zichzelf hebben volgegeten en wie door hún veelvraat tot op het bot vermagerd zijn. Deze herder is niet alleen maar lief en zacht en zorgzaam, zijn herderschap is rechterschap.

In de evangeliëlezing zien we ook de scheiding van groepen. Als beeld is het onschuldig. Het is wat herders dagelijks doen, met hun kudde. Kleinvee, net als bij Ezechiël, waarbij schapen en geiten gezamenlijk optrekken. 's Avonds sorteert de herder ze netjes uit in geit en schaap. Geiten gaan 's nachts de schuur in want die hebben het gauw koud, en schapen blijven buiten wat die hebben het gauw te warm. Een alledaags beeld, zoals een herder dat doet staat er, maar voor de troon van de mensenzoon wordt het scheiden van die groepen wel zeer serieus.

Dat te moeten lezen is niet gezellig. Menigeen onder ons heeft wellicht iets te veel gehoord in de kerk over oordeel en eeuwige afwijzing, de beklemming die dat gaf, het ongewisse. Velen van ons hebben daar een stopbord voor gezet. Nu is het genoeg geweest, klaar met die kerk, klaar met het geloof. En voor wie gebleven is zijn dit de passages die je dan maar liever overslaat. Niet gezellig, dit beeld van scheiding, en al helemaal niet dat vuur en die straf.

Maar honger en dorst, geen kleding hebben en geen onderdak, door ziekte gekluisterd zijn of vastzitten in gevangenschap is ook niet gezellig. Niets is gezellig bij het ontbreken van elementaire levensbehoeften. En daarom luisteren we toch, naar de lezingen van deze zondag.

Het beeld is groots, de komst van de mensenzoon. Dit visioen is gezien door de profeet Daniël.

Zoekend naar woorden die enigszins benaderen van wat hij heeft gezien schrijft hij: 'En zie, met

de wolken des hemels kwam iemand die leek op een mensenzoon'. In het nederlands zeg je dan gewoon 'mens'.

Jezus noemt dit visioen vaak, van de mensenzoon die komt om recht te spreken. Wat zou dit visioen voor Hemzelf hebben betekend? Hij noemt het meestal wanneer Hij ook spreekt van zijn dood. Heeft het Hem geholpen over de rand van zijn eigen leven heen te kunnen kijken? Heeft het Hem moed gegeven, om zijn gang langs de aardse rechters te kunnen doorstaan?

Een groots beeld, talloze malen verbeeld in schilderkunst en muziek, wolken, licht, engelen, menigten, grandioos, als Hij, de mensenzoon, zich zet op die troon van heerlijkheid. De zitting wordt voorbereid, de aanwezigen in orde opgesteld.

Eindelijk zwijgt de wereld en spreekt hij. Van grote vreugde om elk moment, waar ook ter wereld, toen de ene mens de ander zág. Er was een mens die honger had en iemand gaf hem te eten. Vreugde om een stuk brood, een beker water, kleding, onderdak, om wie gaat naar wie ziek is en wie gevangen zit niet vergeet.

Haast ongemerkt is er een gelijkenis dit grootse profetenvisioen binnengegaan. Zoals we van Jezus kennen, je herkent de stem van Jezus erin, als in de vele gelijkenissen waarmee Hij zijn leerlingen onderwijs gaf. Over een koning die lang wegblijft, een heer des huizes, je hebt geen idee wanneer hij komt, je maakt zo goed mogelijk je keuzes, en als hij dan komt, die koning, houdt hij afrekening op zorg, zorgvuldigheid. Gelukkig de dienaar die zijn heer bij terugkomst bezig ziet iedereen in huis, familie en bedienden, gewoon op tijd van eten te voorzien.

Deze gelijkenis, ingevouwen in het profetenvisioen, is de afsluiting van zijn onderwijs aan zijn leerlingen, dit is het. Dit is echt het laatste, hierna begint definitief het afscheid. Nog één keer alles samengevat van wat Hij heeft wil zeggen. Vanaf de Bergrede waarmee zijn onderwijs begon, staat er een boog over het Evangelie heen tot hier, alles samengevat in vier keer herhaald dat rijtje, over voedsel en water, kleding en behuizing, zorg voor zieken en gevangenen. Een superkleine, voor iedereen te onthouden, catechismus van barmhartigheid

Bekend geworden als de 7 werken der barmhartigheid nadat in de middeleeuwen paus Innocentius III er als 7e er aan toevoegde: het begraven van de doden.

November. De maand van de ongemakkelijke teksten. Zondagen van de voleinding, elk jaar is het raak.

Men is er mee vandoor gegaan met het jij wel en jij niet. Terwijl zelfs die arme Calvijn, die er de schuld van kreeg, aanvankelijk toch echt iets anders heeft bedoeld. Hij gaf het als troost, als zielszorg aan mensen, de gedachte dat Hij de Heer allang van jou weet voor jij hem kent, al bezig is met jou voor jij dat bent met Hem. Calvijn verwoordde wat mensen ervoeren voor wie het geloof was ging leven: Hij was al bij mij, en ik wist het niet. Hij moedigde zoekende mensen

aan die kleine signalen in zichzelf te herkennen van zijn aanwezigheid, die zachte stem, dat andere geluid. Hij is er vóór jou. Bezig met jou, vóór jij met Hem.

Het ging mis zou je kunnen zeggen toen Calvijn, en met hem de traditie die zijn naam draagt, deze gedachte ging dóorrekenen. En dat is wat je niet moet doen met een beeld, een gelijkenis. Met een beeld kun je in één keer iets heel duidelijk maken, maar je moet het niet overvragen. Terug daarom naar het visioen, naar de vreugde, van deze mensenzoon, deze koningszoon. Hij wist van die andere mens nog voor jij hem zag.

Dit grootse visioen, brengt ons in de ruimte van het besef: Hij is eer dan ik, bij mensen. Het brengt je bij zijn vreugde om dat ene moment, je weet het zelf niet eens, waarop ook jij die mens ziet, om wie Hij al zoveel eerder bewogen is. Het brengt ons bij de zinvolheid, de eeuwigheidswaarde van het ene moment. Het brengt ons bij wat we kunnen doen. En het helpt ons om over de grens te kijken van wat je niet kan en waar je niet bent.

Dit visioen gaat net zo zeer over het verdragen van machteloosheid en het tekort. Troost. Voor wat niet lukt. Voor wat we niet kunnen. Het verdriet, de woede daarover, we doen te weinig, het moet meer, is bij velen van ons groot.

Dit visioen helpt ons over de rand van ons eigen leven te kijken, het maakt dat een rechtvaardige niet opgeeft, dat mensen in vrede kunnen sterven zonder het resultaat van hun inspanningen te zien.

Hoe zou de wereld zijn zonder deze herder die rechter is? In deze rechtspraak worden de dingen benoemd die voorbij moeten gaan. Kijkend naar de gelijkenis valt op dat het eeuwige vuur niet met enthousiasme wordt gepresenteerd, anders dan het Koninkrijk is dít er niet van de grondlegging van de wereld af. Aan wat door Jezus het Koninkrijk genoemd wordt van zijn vader, wordt daarentegen gewerkt vanaf het begin van de wereld. In dat rijk is elk moment van barmhartigheid van eeuwigheidswaarde

Deze gloed kun je niet zomaar wegpraten uit het Evangelie, en het gaat ons ook niet lukken. Dit heilige vuur dooft niet, tot elk mens te eten heeft, en meer dan dat, zoals Paus Franciscus in 2015 als 8ste werk eraan toegevoegd heeft: tot ook de hele schepping veilig is.

Amen

Den Haag 15 nov 2020

Erika van Gernerden